

GEMEENTE
VIJF
HEE
REN
LAN
DEN

OMGEVINGSPROGRAMMA MOBILITEIT 2026-2030

Uitvoering omgevingsvisie Vijfheerenlanden

27 maart 2026

Inhoudsopgave

1. Inleiding	2
2. Strategie	4
2.1 Opgave	4
2.2 Ontwikkelingen	4
2.2.1. Landelijk	4
2.2.2. Provinciaal en regionaal	5
2.2.3 Gemeentelijk	6
2.2.3.1 Nieuw gemeentelijk beleid	8
2.3 Gevolgen omgevingsvisie	8
3. Uitwerking	9
3.1 Integraliteit	9
3.2 Hoe gaan we dat doen?	11
3.3 Actielijnen	12
Actielijn 1 – Fiets en lopen	12
Actielijn 2 – Hubs en openbaar vervoer	13
Actielijn 3 – Verkeersveiligheid (risicogestuurd)	13
Actielijn 4 – Doorstroming en dorpslinten	14
Actielijn 5 – Parkeren en autoluwe kernen	14
Actielijn 6 – Schone en slimme mobiliteit	15
4 Uitvoering	16
4.1 Projecten/maatregelen	16

1. Inleiding

Met het instrument programma geven we uitvoering aan de opgaven waar de gemeente Vijfheerenlanden tot 2040 voor staat. Dit zijn - naast het Omgevingsprogramma Mobiliteit - de programma's Wonen, Werken, Energie en Landschap water en groen.

De Omgevingsprogramma's vormen de uitwerking van de strategie, vastgelegd in de Omgevingsvisie Vijfheerenlanden. Zij zijn de schakel tussen beleidsontwikkeling en uitvoering. In de programma's maken we onze doelen en acties concreet en geven we sturing en structuur aan de uitvoering van de omgevingsvisie.

Ook overlappen de omgevingsprogramma's elkaar op onderdelen. Samen geven ze invulling aan het geheel van ambities. Het kompas (gezond, veilig en duurzaam) loopt als een rode draad door alle opgaven. Dat geldt eveneens voor de 11 ambities die allen binnen de omgevingsprogramma's vorm krijgen. Diverse ambities worden in meerdere omgevingsprogramma's uitgewerkt. Daarbij kunnen de omgevingsprogramma's elkaar versterken maar ook conflicteren. In de omgevingsvisie hebben de volgende dikgedrukte ambities betrekking op mobiliteit;

1. We bouwen woningen naar behoefte.
2. We versterken en behouden onze landschappelijke en cultuurhistorische waarden.
3. We zorgen voor duurzame werkgelegenheid.
- 4. We zetten in op duurzame bereikbaarheid.**
5. We zetten in op een toekomstbestendige landbouw.
6. De recreatie in de gemeente past bij onze identiteit.
- 7. Er zijn voldoende, toegankelijke en bereikbare voorzieningen.**
- 8. We realiseren een leefomgeving die positieve gezondheid stimuleert.**
- 9. We waarborgen een gezonde en veilige leefomgeving.**
10. We zijn een klimaatbestendige gemeente en we vergroten de biodiversiteit.
11. We zetten in op een duurzame, energie- en klimaat neutrale inrichting.

We geven in het omgevingsprogramma Mobiliteit uitvoering aan het doel "**We zetten in op duurzame bereikbaarheid: veilig, gezond en duurzaam mobiliteitssysteem dat wonen, werken, voorzieningen en recreatie verbindt. De mobiliteitstransitie draagt bij aan verkeersveiligheid, gezondheid en klimaatdoelen**". De wereld staat niet stil, daarom nemen we ontwikkelingen die sinds de vaststelling van de omgevingsvisie in 2024 spelen, mee in het omgevingsprogramma.

De scope van dit programma is gekoppeld aan de bestuursperiode van het college en de gemeenteraad. Daarmee kijkt dit programma vooral naar de periode 2026 t/m 2029 en is er aandacht voor de doorkijk naar 2040.

Opbouw programma Mobiliteit

Het omgevingsprogramma Mobiliteit kent de volgende driedeling (zie figuur 1):

- 1) Strategisch
- 2) Uitwerking
- 3) Uitvoering

In het eerste onderdeel 'Strategisch' is te lezen wat in de Omgevingsvisie staat over de energietransitie, meer concreet over het belang van dit thema in Vijfheerenlanden. We beschrijven het daarbij behorende doel en de opgaven. Ook de ontwikkelingen sinds de vaststelling van de Omgevingsvisie verwerken we in dit hoofdstuk.

Vervolgens gaan we aan de hand van verschillende aandachtspunten onder 'Uitwerking' nader in op de vraag 'hoe gaan we dat doen?'. Onder 'Uitvoering' wordt afgesloten met een duidelijke beschrijving van en toelichting op de concrete actiepunten die nodig zijn en uitgevoerd moeten worden om de ambitie te realiseren. Daarbij wordt rekening gehouden met de bijdrage aan het kompas (veiligheid, duurzaamheid en gezondheid).

Figuur 1: Opbouw omgevingsprogramma

2. Strategie

2.1 Opgave

Een goede bereikbaarheid is belangrijk om wonen, werken, voorzieningen, recreatie en onderwijs toegankelijk te maken voor iedereen. Er is een mobiliteitstransitie nodig voor een duurzaam vervoersnetwerk waarbij verschillende vervoersmiddelen op elkaar aansluiten. De mobiliteitstransitie betreft een aantal onderwerpen en draagt bij aan hogere opgaven: verkeersveiligheid, gezondheid (meer bewegen, minder uitstoot ongezonde stoffen en geluidsoverlast), klimaatverandering verminderen (minder CO₂ uitstoot).

2.2 Ontwikkelingen

De mobiliteitsopgaven in Vijfheerenlanden staan niet op zichzelf. Ze zijn onderdeel van bredere nationale en regionale ambities en ontwikkelingen op het gebied van bereikbaarheid, duurzaamheid, leefbaarheid en verkeersveiligheid. Vanuit het Rijk, provincie en regio zijn er diverse beleidskaders en programma's die richting geven aan het lokale mobiliteitsbeleid.

2.2.1. Landelijk

Een belangrijke trend is de verschuiving naar duurzame mobiliteit. In de Ruimtelijke Propositie 2025 wordt duurzame mobiliteit expliciet genoemd als speerpunt, in samenhang met woningbouw en energietransitie.

Groei van wegverkeer en elektrificatie van het wagenpark

Het aantal plug-in hybrides groeide in 2024 met 42%, en het aantal volledig elektrische auto's met 28% t.o.v. 2023. Deze voertuigen vormden eind 2024 10% van het totale wagenpark. Het totaal aantal voertuigkilometers kwam in 2024 uit op 137,5 miljard km, voor het eerst boven pre-COVID-niveau (+2,5%). CBS bevestigt dat in 2024 meer autokilometers werden gereden dan voor corona (726 miljoen km meer; +0,6%).

De gemeente zet in op het versterken van fietsverbindingen, het verbeteren van openbaar vervoer en het realiseren van mobiliteitshubs die verschillende vervoersvormen combineren.

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat bereidt een nieuw wetsvoorstel voor over de uitrol van infrastructuur voor alternatieve brandstoffen. Hiermee voert de Nederlandse overheid de verordening (EU) 2023/1804 (AFIR) uit. De beoogde streefdatum voor inwerkingtreding is 1 juli 2027. Dit geeft Kwantitatieve en kwalitatieve doelen voor laad- en waterstof tankpunten en heeft betrekking op zowel lichte als zware voertuigen. De verordening heeft ook betrekking op walstroom voorzieningen. De gemeente worden bevoegd gezag en is een extra taak voor de omgevingsdienst.

Tot slot is er aandacht voor technologische innovatie. De opkomst van deelmobiliteit, slimme verkeerssystemen en digitale reisinformatie biedt kansen om mobiliteit efficiënter

en duurzamer te maken. Deze ontwikkelingen sluiten aan bij de bredere visie op een toekomstbestendige infrastructuur.

De Rijksoverheid zet al enkele jaren in op:

- Slimme verkeerssystemen (intelligente verkeerslichten, connected cars)
- Betere reisinformatie en MaaS-diensten
- Het testen van zelfrijdend vervoer en 5G-toepassingen

Langetermijnprognoses: hogere vraag naar mobiliteit

- Rijkswaterstaat schetst een groei tot 2040–2050:
- Prognoses voor meer autoverkeer, OV-kilometers en fietsverplaatsingen.
- Hierdoor zal de filedruk zal groeien zonder extra maatregelen. Prognoses zijn gebaseerd op vastgestelde infrastructuur, maar minder zeker voor 2050.

Nationale kaders: van bereikbaarheid tot verduurzaming

Het Rijk hanteert een aantal strategische uitgangspunten die ook relevant zijn voor Vijfheerenlanden:

Bereikbaarheid op Peil: Dit kabinetsstandpunt benadrukt dat mobiliteit niet alleen gaat over infrastructuur, maar vooral over de toegang tot voorzieningen zoals werk, zorg en onderwijs. Gemeenten worden gestimuleerd om mobiliteit integraal te benaderen, in samenhang met ruimtelijke ordening en woningbouw. Er zijn geen harde normen opgelegd, maar wel een nationaal referentiekader voor bereikbaarheid.

Mobiliteitstransitie: Gemeenten worden aangemoedigd om mobiliteit te verduurzamen door het verminderen van autogebruik, het stimuleren van actieve en gedeelde vormen van vervoer, en het verbeteren van de leefomgeving. Dit sluit aan bij de landelijke doelen voor CO₂-reductie en gezondheid.

Financiële ondersteuning: Via het MIRT (Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport) en specifieke regelingen stelt het Rijk middelen beschikbaar voor mobiliteitsprojecten die bijdragen aan woningbouw en bereikbaarheid. Gemeenten kunnen hierop aanspraak maken voor bijvoorbeeld fietsroutes, OV-knooppunten en P+R-terreinen.

2.2.2. Provinciaal en regionaal

Mobiliteit in Vijfheerenlanden staat volop in beweging. Als grootste gemeente in oppervlakte binnen de provincie Utrecht en gelegen in het hart van Nederland, speelt Vijfheerenlanden een belangrijke rol in regionale en provinciale mobiliteitsopgaven. De gemeente wordt steeds vaker betrokken bij vraagstukken rondom bereikbaarheid, duurzaamheid en leefbaarheid. Zo willen wij de ontwikkelingen van polder Rijnenburg en Groot Merwede, buiten onze gemeentegrenzen, gebruiken om de noodzaak voor ontwikkeling van een volwaardig knooppunt te Everdingen agenderen. Ook de veranderende bevolkingssamenstelling speelt een rol. De Mobiliteitsvisie 2040 benoemt de vergrijzing als een belangrijke ontwikkeling. Dit vraagt om toegankelijke en veilige

mobilitieitsoplossingen voor ouderen, zoals het programma Doortrappen, en een infrastructuur die uitnodigt tot actief vervoer.

Verder is er een duidelijke beweging richting regionale samenwerking. Vijfheerenlanden werkt samen met provincie en omliggende gemeenten aan grensoverstijgende projecten, zoals snelfietsroutes, sluipverkeeraanpak en OV-concessies. De gemeente wil regie houden op deze ontwikkelingen en bijdragen aan een gezamenlijke gebiedsgerichte aanpak.

Regionale samenwerking en integrale gebiedsontwikkeling

Vijfheerenlanden werkt samen met provincie Utrecht en omliggende gemeenten aan integrale gebiedsontwikkeling. In de Ruimtelijke Propositie 2025 is vastgelegd dat mobiliteit een van de sleutelthema's is, naast wonen, energie en landschap. De gemeente wordt gezien als een belangrijke schakel in het realiseren van regionale bereikbaarheidsdoelen, mede vanwege haar ligging in het hart van Nederland. Een groot deel van het wegennet binnen de gemeente is eigendom van Waterschap Rivierenland. Om infrastructuur te kunnen verbeteren en ontwikkelen en ook maatregelen te kunnen nemen, is een goede samenwerking cruciaal.

2.2.3 Gemeentelijk

Daarnaast is er aandacht voor verkeersveiligheid en leefbaarheid, zeker in de dorpskernen en gerelateerde dorpsvisies. Door de groei van het aantal woningen en voorzieningen neemt de druk op de infrastructuur toe. Dit vraagt om slimme oplossingen om sluipverkeer te beperken, schoolroutes veiliger te maken en de openbare ruimte beter in te richten.

De gemeente Vijfheerenlanden heeft deze landelijke en regionale kaders vertaald in haar eigen Mobiliteitsvisie 2040. Hierin staan drie hoofdtrends centraal:

- Groene trend: gericht op klimaatdoelen en duurzame mobiliteit.
- Blauwe trend: gericht op technologische innovatie.
- Grijs trend: gericht op demografische ontwikkelingen zoals vergrijzing.

Een verdere verdieping van deze trends geeft de volgende uitwerkingen;

1. We willen onze inwoners stimuleren schone vervoersmiddelen te gebruiken. We zetten in op een optimale combinatie van (deel)fiets, (schoon) openbaar vervoer en (deel)auto/(deel)scooter. Dit stimuleren we door samen met onze partners in de regio de faciliteiten en verbindingen voor schone mobiliteit te verbeteren.
2. Wij vinden een veilig en aantrekkelijk fietsklimaat belangrijk. Met name voor het overbruggen van langere afstanden op de fiets, willen we een aantal doorgaande, zogenoemde snelfietsroutes realiseren. Dit doen we in samenwerking met de provincies. Daarmee stimuleren we mensen ook over langere afstanden de fiets te nemen. Hiermee dragen we bij aan verschillende ambities en doelen: bevorderen gezondheid door het fietsen te stimuleren (zowel woon-werk verkeer als recreatief) en aan het realiseren van de klimaatdoelen door de auto vaker thuis te

laten. Tevens betekent dit een verbetering van de luchtkwaliteit en vermindering van geluidsoverlast.

3. We bieden ruimte aan voorzieningen voor elektrisch vervoer, waaronder openbare laadpalen voor auto's. Hierbij sluiten we aan op het Regionale Mobiliteitsplan. We gaan in gesprek met werkgevers over een werkgeversaanpak 'Goed op Weg' en zetten in op een aangescherpte parkeernorm om het gebruik van de auto te ontmoedigen.
4. We investeren in de ontwikkeling van openbaar vervoerknooppunten (HUB's). We zetten in op de combinatie van voorzieningen, wonen, werken op deze knooppunten. We willen de bereikbaarheid van de knooppunten verbeteren en de verbinding richting woon- en werklocaties zo goed mogelijk maken. Daarom bieden we ruimte aan voorzieningen voor (elektrische) fietsen, deelvervoer, P+R en goede overstapmogelijkheden.
5. Voor optimale bereikbaarheid is het noodzakelijk de wegen en voorzieningen voor autoverkeer op orde te houden. We houden de mogelijkheid voor uitbreiding van infrastructuur open, wanneer dit nodig is vanuit verkeersveiligheid en/of onoplosbare verkeersknelpunten. In het openbaar gebied zorgen we voor voldoende parkeervoorzieningen. In woonwijken gaan we uit van parkeren op eigen terrein of op een centrale parkeerplaats op afstand. We streven bij nieuwbouw naar een autoluwe woonomgeving, waarvoor ook de parkeernorm aanscherpen/verlagen waar dat mogelijk is.
6. De A27 vormt momenteel een knelpunt. We zetten in op het volwaardig maken van knooppunt Everdingen. Dit zal zorgen voor vermindering van onnodig doorgaand verkeer in Vianen, tussen Vianen en Lexmond en in Hei en Boeicop. Dit is ook nodig voor de ontwikkeling van het regionale bedrijventerrein Gaasperwaard 3. De verbreding van de A27 tussen knooppunt Everdingen en Houten is ook gewenst.
7. Samen met de provincie werken we aan de ontwikkeling van HUB Vianen als volwaardig regionaal transferium. Hierbij spreken we over de regiopoort Vianen, een locatie aan de rand van het stedelijk gebied met potentie voor gebiedsontwikkeling en het verbeteren van de knoopwaarde van de HUB.
8. Daarnaast werken we aan de ontwikkeling van HUB Vianen en HUB Meerkerk als volwaardige overstappunten voor onze inwoners. Voor het stationsgebied Leerdam is in de toekomst een betere aansluiting voor de fiets en de bus nodig. Bij de HUB Meerkerk verbeteren we de veiligheid en de aanrijroute naar de HUB, ook op de fiets. We onderzoeken daarnaast of er nog meer plekken nodig en beschikbaar zijn voor (lokale) HUBs al dan niet met P+R.
9. Naast de regiopoort Vianen zien we voor de toekomst ook potentie voor een (lokale) HUB nabij Hoef en Haag. Ten zuiden van het volwaardig knooppunt Everdingen zien wij voor de verdere toekomstkansen voor een regionaal, multifunctioneel transferium ter hoogte van Zijderveld of Tienhoven. Hier kan verkeer richting Metropool Regio Utrecht (MRU) afgevangen worden. Ook kan het transferium dienstdoen als ontsluiting voor inwoners en toeristen naar ons buitengebied.

2.2.3.1 Nieuw gemeentelijk beleid

Ter vaststelling voor de raad liggen de volgende beleidsstukken of verwachten wij komende jaren aan te leveren;

1. Nota parkeernormen
2. Opstellen reclamebeleid
3. Verkeerscirculatieplan Vianen, Leerdam, Meerkerk, Lexmond
4. Eventuele moties, amendamenten

2.3 Gevolgen omgevingsvisie

Ten opzichte van de vastgestelde Omgevingsvisie wordt de bouw van meer woningen in Vijfheerenlanden tot 2040 als ambitie opgenomen: 7.000 woningen in de periode 2022 tot 2040, in plaats van 5.000 woningen. Deze groei, in combinatie met nieuwe werklandschappen, heeft zowel in binnenstedelijk als het buitengebied een enorme invloed op de doorstroming en bereikbaarheid. In meerdere kernen staat de bereikbaarheid en doorstroming onder druk en zal er ontwikkeling samen moeten gaan met verbeteringen op alle facetten van mobiliteit.

In de periode 2023 tot en met heden zijn er voor alle dorpen en steden op participatieve wijze dorps(woon)visies en gebiedsvisies opgesteld en vastgesteld. Deze visies hebben knelpunten maar ook kansen (en laaghangend fruit) en gewenste maatregelen inzichtelijk gemaakt, waar de komende jaren mee aan de slag wordt gegaan. Niet alleen op het gebied van mobiliteit maar ook ten aanzien van wonen, de inrichting van de openbare ruimte, energie en duurzaamheid.

3. Uitwerking

In de uitwerking van de opgave voor het programma Mobiliteit en de genoemde ambitie (We zetten in op duurzame bereikbaarheid: veilig, gezond en duurzaam mobiliteitssysteem dat wonen, werken, voorzieningen en recreatie verbindt. De mobiliteitstransitie draagt bij aan verkeersveiligheid, gezondheid en klimaatdoelen) werken we langs zes actielijnen. De actielijnen zijn:

- Actielijn 1 – Fiets en lopen
- Actielijn 2 – Hubs en openbaar vervoer
- Actielijn 3 – Verkeersveiligheid (risicogestuurd)
- Actielijn 4 – Doorstroming en dorpslinten
- Actielijn 5 – Parkeren en autoluwe kernen
- Actielijn 6 – Schone en slimme mobiliteit

Per actielijn geeft het programma streefwaarden/doelstellingen/KPI's van wat we willen bereiken.

3.1 Integraliteit

Het realiseren van de in dit hoofdstuk genoemde actielijnen op het gebied van wonen staan niet op zichzelf maar hebben een sterke verwevenheid met een aantal andere programmapijlers alsook met het kompas: duurzaam, gezond en veilig.

Programma Wonen

Beschikbaarheid van elektriciteit is noodzakelijk om woningen te bouwen. Maatregelen om het energiegebruik van woningen te verminderen zijn nodig. Netbewuste nieuwbouw wordt een vereiste vanuit de provinciale omgevingsverordening. In onze omgevingsvisie is opgenomen dat nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen tenminste energieneutraal zijn en zoveel mogelijk circulair. We streven ernaar dat ontwikkelingen energie produceren.

Voor alle bestaande woningen is het nodig deze te isoleren tot minimaal een energielabel B. Vervolgens zal het warmteprogramma inzicht geven in hoe woningen aardgasvrij worden.

Programma Landschap, Water en Groen

De betekenis van groen en water in relatie tot wonen is meerledig. Het draagt bij aan de kwaliteit van de leefomgeving en daarmee aan het welbevinden van onze inwoners maar een goede inrichting en beheersing ervan is ook relevant om met klimatologische veranderingen (hitte, hoosbuien) om te gaan en daarmee ook veiligheid en een gezonde leefomgeving te bieden.

Programma Werken

De groei van het inwonertal, mede als gevolg van de woningbouw, betekent ook dat de werkgelegenheid in enige mate mee moet groeien om zo inwoners de mogelijkheid te bieden in de directe omgeving te werken en daarmee de reisafstand in te perken. De ontwikkeling van de nieuwe werklandschappen draagt hieraan bij.

Programma Energie

Netcongestie is een landelijk probleem waar ook gemeente Vijfheerenlanden te maken heeft. Om netcongestie te voorkomen zal er naar creatieve oplossingen moeten worden gezocht om onze ambities niet in gevaar te brengen. En daarmee meer netbewust te ontwikkelen. Daarnaast gaan ontwikkelingen snel en stijgt de interesse in praktische oplossingen zoals laadkabels, terugladen op eigen netwerk en andere mogelijkheden.

De circulaire samenleving

De gemeente heeft het doel om in 2050 een 100% circulaire gemeente te zijn (50% in 2030). Een volledig circulaire samenleving stelt eisen aan infrastructuur op het gebied van materiaalkeuze, (circulair)ontwerp en onderhoud. In relatie tot het programma Mobiliteit heeft dit betrekking op wegebouw, fietsinfra, deelmobiliteit, laadinfrastructuur en het stimuleren en realiseren van voorzieningen voor openbaar vervoer.

Voor de gemeente Vijfheerenlanden betekent dit dat circulariteit in inkoop- en aanbestedingstrajecten geborgd moet worden en duurzame mobiliteit moet worden gestimuleerd en gefaciliteerd. Verder staat de beschikbaarheid en betaalbaarheid van kritieke grondstoffen voor de transitie naar e-mobiliteit onder druk. Dit zal leiden tot aanvullend Europese en landelijke wet- en regelgeving, die zijn weg zal vinden naar het gemeentelijkbeleid.

Andere domeinen

Binnen Mobiliteit werken wij veel samen met zowel ruimtelijk en

3.2 Hoe gaan we dat doen?

De volgende opgaven staan omschreven in de omgevingsvisie;

1. We willen onze inwoners stimuleren schone vervoersmiddelen te gebruiken. We zetten in op een optimale combinatie van (deel)fiets, (schoon) openbaar vervoer en (deel)auto/(deel)scooter. Dit stimuleren we door samen met onze partners in de regio de faciliteiten en verbindingen voor schone mobiliteit te verbeteren.
2. Wij vinden een veilig en aantrekkelijk fietsklimaat belangrijk. Met name voor het overbruggen van langere afstanden op de fiets, willen we een aantal doorgaande, zogenoemde snelfietsroutes realiseren. Dit doen we in samenwerking met de provincies. Daarmee stimuleren we mensen ook over langere afstanden de fiets te nemen. Hiermee dragen we bij aan verschillende ambities en doelen: bevorderen gezondheid door het fietsen te stimuleren (zowel woon-werk verkeer als recreatief) en aan het realiseren van de klimaatdoelen door de auto vaker thuis te laten. Tevens betekent dit een verbetering van de luchtkwaliteit en vermindering van geluidsoverlast.
3. We bieden ruimte aan voorzieningen voor elektrisch vervoer, waaronder openbare laadpalen voor auto's. Hierbij sluiten we aan op het Regionale Mobiliteitsplan. We gaan in gesprek met werkgevers over een werkgeversaanpak 'Goed op Weg' en zetten in op een aangescherpte parkeernorm om het gebruik van de auto te ontmoedigen.
4. We investeren in de ontwikkeling van openbaar vervoerknooppunten (HUB's). We zetten in op de combinatie van voorzieningen, wonen, werken op deze knooppunten. We willen de bereikbaarheid van de knooppunten verbeteren en de verbinding richting woon- en werklocaties zo goed mogelijk maken. Daarom bieden we ruimte aan voorzieningen voor (elektrische) fietsen, deelvervoer, P+R en goede overstapmogelijkheden.
5. Voor optimale bereikbaarheid is het noodzakelijk de wegen en voorzieningen voor autoverkeer op orde te houden. We houden de mogelijkheid voor uitbreiding van infrastructuur open, wanneer dit nodig is vanuit verkeersveiligheid en/of onoplosbare verkeersknelpunten. In het openbaar gebied zorgen we voor voldoende parkeervoorzieningen. In woonwijken gaan we uit van parkeren op eigen terrein of op een centrale parkeerplaats op afstand. We streven bij nieuwbouw naar een autoluwe woonomgeving, waarvoor ook de parkeernorm aanscherpen/verlagen waar dat mogelijk is.
6. De A27 vormt momenteel een knelpunt. We zetten in op het volwaardig maken van knooppunt Everdingen. Dit zal zorgen voor vermindering van onnodig doorgaand verkeer in Vianen, tussen Vianen en Lexmond en in Hei en Boeicop. Dit is ook nodig voor de ontwikkeling van het regionale bedrijventerrein Gaasperwaard 3. De verbreding van de A27 tussen knooppunt Everdingen en Houten is ook gewenst.
7. Samen met de provincie werken we aan de ontwikkeling van HUB Vianen als volwaardig regionaal transferium. Hierbij spreken we over de regiopoort Vianen,

een locatie aan de rand van het stedelijk gebied met potentie voor gebiedsontwikkeling en het verbeteren van de knoopwaarde van de HUB.

8. Daarnaast werken we aan de ontwikkeling van HUB Vianen en HUB Meerkerk als volwaardige overstappunten voor onze inwoners. Voor het stationsgebied Leerdam is in de toekomst een betere aansluiting voor de fiets en de bus nodig. Bij de HUB Meerkerk verbeteren we de veiligheid en de aanrijroute naar de HUB, ook op de fiets. We onderzoeken daarnaast of er nog meer plekken nodig en beschikbaar zijn voor (lokale) HUBs al dan niet met P+R.
9. Naast de regiopoort Vianen zien we voor de toekomst ook potentie voor een (lokale) HUB nabij Hoef en Haag. Ten zuiden van het volwaardig knooppunt Everdingen zien wij voor de verdere toekomstkansen voor een regionaal, multifunctioneel transferium ter hoogte van Zijderveld of Tienhoven. Hier kan verkeer richting Metropool Regio Utrecht (MRU) afgevangen worden. Ook kan het transferium dienstdoen als ontsluiting voor inwoners en toeristen naar ons buitengebied.

3.3 Actielijnen

Om het doel en ambities uit te werken volgen wij de volgende actielijnen;

- 1 – Fiets en lopen
- 2 – Hubs en openbaar vervoer
- 3 – Verkeersveiligheid (risicogestuurd)
- 4 – Doorstroming en dorpslinten
- 5 – Parkeren en autoluwe kernen
- 6 – Schone en slimme mobiliteit

In onderstaande tabel is een overzicht per actielijn met omschrijving, planning en koppeling met KPI;

Actielijn 1 – Fiets en lopen

Project	Omschrijving	Planning	Koppeling KPI
AL1-P1 Snelfietsroutes Utrecht & Gorinchem	Ontbrekende schakels en kwaliteitsverbetering; samenwerking provincie/waterschap.	2027-2029	M1, M5

AL1-P2 Schoolzones & routeveiligheid	Uniforme schoolzones en oversteekvoorzieningen; educatie.	2026–2028	M6, M7
AL1-P3 Fietsbrugverbindingen/ doorsnijdingen	Verbeteren barrières (dijken/kanalen) en ongelijkvloerse oplossingen.	2027–2030	M5

Actielijn 2 – Hubs en openbaar vervoer

Project	Omschrijving	Planning	Koppeling KPI
AL2-P1 Regiopoort Vianen	Ontwikkelen tot regionaal transferium met knoop-waarde.	2026–2029	M1, M4
AL2-P2 Hubs Leerdam, Lexmond, Meerkerk	Opwaarderen naar volwaardige overstappunten met veilige aanrijroutes.	2026–2028	M3, M4
AL2-P3 OV-toegankelijkheid kleine kernen	Flex-OV/pilot en betere loop/fiets-toegang tot haltes.	2027–2029	M3, M4

Actielijn 3 – Verkeersveiligheid (risicogestuurd)

Project	Omschrijving	Planning	Koppeling KPI
AL3-P1 SPV uitvoeringspakket	Infrastructuur maatregelen prioritaire locaties + koppeling met onderhoud.	2026–2030	M6

AL3-P2 Spoorovergangen Leerdam (Rv. ter Leede, Koendersweg)	Ongelijkvloerse kruising/verbetering; fietsverbinding Broekgraaf-Noord.	2026–2029	M2, M6
AL3-P3 Gedrag & educatie	Jaarprogramma educatie (scholen/bedrijven) en handhavingfocus.	2026–2030	M6, M7

Actielijn 4 – Doorstroming en dorpslinten

Project	Omschrijving	Planning	Koppeling KPI
AL4-P1 Corridor-monitoring & quick wins	NDW-monitoring; optimalisaties doorstroming en oversteekbaarheid.	2026–2027	M2
AL4-P2 Pakket dorpslinten (Lexmond, Nieuwland e.o.)	Routing zwaar verkeer, snelheidsmaatregelen en leefbaarheid.	2026–2029	M2, M9
AL4-P3 Randweg-optie Nieuwland (verkenning)	Verkenning kansrijkheid t.b.v. bereikbaarheid Leerdam–A27.	2027–2028	M2, M9

Actielijn 5 – Parkeren en autoluwe kernen

Project	Omschrijving	Planning	Koppeling KPI
AL5-P1 Actualisatie parkeerbeleid & normen	Autoluwe nieuwbouw, centrale parkeerplaatsen, laadvisie.	2026–2027	M8, M10

AL5-P2 Centrumpakketten (Leerdam, Vianen, Meerkerk)	Looproutes, wayfinding, laad- en fietsparkeervoorzieningen.	2026–2029	M1, M8
--	---	-----------	--------

Actielijn 6 – Schone en slimme mobiliteit

Project	Omschrijving	Planning	Koppeling KPI
AL6-P1 EV-laadinfrastructuur programma	Uitrol publieke laadpunten o.b.v. behoefte en netcapaciteit.	2026–2030	M10
AL6-P2 Deelmobiliteit bij hubs/nieuwbouw	Pilot deelauto/fiets gekoppeld aan hubs en gebiedsontwikkelingen.	2026–2028	M1, M10
AL6-P3 Mobiliteitsmonitor & dashboard	Dataplatform voor KPI's, kwartaal "mobility pulse" en jaarmonitor.	2026–2027	Alle KPI's

4 Uitvoering

4.1 Projecten/maatregelen

In het overzicht hieronder staat per actielijn welke projecten en/of maatregelen wij voorzien. Daarnaast laat het zien welke prioriteit wij geven aan de verschillende acties, omdat wij de actie met de meeste prioriteit als eerste noemen.

4.1.1 Projecten/maatregelen

Naam van het project/de actie	Actielijn 1: Lopen & fietsen
Ambitie omgevingsvisie	<ul style="list-style-type: none">• We zetten in op duurzame bereikbaarheid. (4)• Er zijn voldoende, toegankelijke en bereikbare voorzieningen. (7)• We realiseren een leefomgeving die positieve gezondheid stimuleert. (8)• We waarborgen een gezonde en veilige leefomgeving. (9)
Wat	Ontbrekende schakels en kwaliteitsverbetering van (regionale) fietsverbindingen in samenwerking provincie Utrecht waterschap Rivierenland. Uniforme schoolzones, verkeerseducatie en oversteekvoorzieningen rond scholen. Verbeteren barrières (dijken/kanalen) en ongelijkvloerse oplossingen ten behoeve van de fietsveiligheid
Waarom	<p>We willen onze inwoners stimuleren schone vervoersmiddelen te gebruiken. We zetten in op een optimale combinatie van (deel)fiets, (schoon) openbaar vervoer en (deel)auto/(deel)scooter. Dit stimuleren we door samen met onze partners in de regio de faciliteiten en verbindingen voor schone mobiliteit te verbeteren.</p> <p>Wij vinden een veilig en aantrekkelijk fietsklimaat belangrijk. Met name voor het overbruggen van langere afstanden op de fiets, willen we een aantal doorgaande, zogenoemde snelfietsroutes realiseren. Dit doen we in samenwerking met de provincies. Daarmee stimuleren we mensen ook over langere</p>

	afstanden de fiets te nemen. Hiermee dragen we bij aan verschillende ambities en doelen: bevorderen gezondheid door het fietsen te stimuleren (zowel woon-werk verkeer als recreatief) en aan het realiseren van de klimaatdoelen door de auto vaker thuis te laten. Tevens betekent dit een verbetering van de luchtkwaliteit en vermindering van geluidsoverlast.
Maatregelen	AL1-P1 Snelfietsroutes Utrecht & Gorinchem AL1-P2 Schoolzones & routeveiligheid AL1-P3 Fietsbrugverbindingen/ doorsnijdingen
Juridisch kader	Omgevingswet, Fietsbeleidsplan,
Wanneer	Tot 2040
Financiën	Subsidie Bereikbaarheid (Provincie Utrecht) SPV Subsidie (Rijk) Eigen middelen
Relatie andere omg. programma's/visies	Alle, dorps(woon)- en gebiedsvisies
Relatie met andere thema's	Werken, Energie, Landschap water en groen, Wonen
Betrokkenheid raad	P&C- cyclus, coalitieakkoord,
Relatie externe partijen	Provincie, U10, Fietsersbond, Waterschap Rivierenland, Rijkswaterstaat

Naam van het project/de actie	Actielijn 2: Hubs en openbaar vervoer
Ambitie omgevingsvisie	<ul style="list-style-type: none"> • We zetten in op duurzame bereikbaarheid. (4) • Er zijn voldoende, toegankelijke en bereikbare voorzieningen. (7) • We realiseren een leefomgeving die positieve gezondheid stimuleert. (8) • We waarborgen een gezonde en veilige leefomgeving. (9)
Wat	Het ontwikkelen van de halte Lekbrug-Oost Vianen tot regionaal transferium met knoop-waarde. Het opwaarderen naar volwaardige overstappunten met veilige aanrijroutes op andere locaties zoals Meerkerk, Lexmond en mogelijk Hoef & Haag en Zijderveld. Flex-OV/pilot en betere loop/fiets-toegang tot haltes ter bevordering van de toegankelijkheid.

<p>Waarom</p>	<p>We investeren in de ontwikkeling van openbaar vervoerknooppunten (HUB's). We zetten in op de combinatie van voorzieningen, wonen, werken op deze knooppunten. We willen de bereikbaarheid van de knooppunten verbeteren en de verbinding richting woon- en werklocaties zo goed mogelijk maken. Daarom bieden we ruimte aan voorzieningen voor (elektrische) fietsen, deelvervoer, P+R en goede overstapmogelijkheden.</p> <p>Samen met de provincie werken we aan de ontwikkeling van HUB Vianen als volwaardig regionaal transferium. Hierbij spreken we over de regiopoort Vianen, een locatie aan de rand van het stedelijk gebied met potentie voor gebiedsontwikkeling en het verbeteren van de knoopwaarde van de HUB.</p> <p>Daarnaast werken we aan de ontwikkeling van HUB Vianen en HUB Meerkerk als volwaardige overstappunten voor onze inwoners. Voor het stationsgebied Leerdam is in de toekomst een betere aansluiting voor de fiets en de bus nodig. Bij de HUB Meerkerk verbeteren we de veiligheid en de aanrijroute naar de HUB, ook op de fiets. We onderzoeken daarnaast of er nog meer plekken nodig en beschikbaar zijn voor (lokale) HUBs al dan niet met P+R.</p> <p>Naast de regiopoort Vianen zien we voor de toekomst ook potentie voor een (lokale) HUB nabij Hoef en Haag. Ten zuiden van het volwaardig knooppunt Everdingen zien wij voor de verdere toekomstkansen voor een regionaal, multifunctioneel transferium ter hoogte van Zijderveld of Tienhoven. Hier kan verkeer richting Metropool Regio Utrecht (MRU) afgevangen worden. Ook kan het transferium dienstdoen als ontsluiting voor inwoners en toeristen naar ons buitengebied.</p>
<p>Maatregelen</p>	<p>AL2-P1 Regiopoort Vianen AL2-P2 Hubs Leerdam, Lexmond, Meerkerk AL2-P3 OV-toegankelijkheid kleine kernen</p>
<p>Juridisch kader</p>	<p>Omgevingswet, Fietsbeleidsplan,</p>
<p>Wanneer</p>	<p>Tot 2040</p>
<p>Financiën</p>	<p>Subsidie Bereikbaarheid (Provincie Utrecht) SPV Subsidie (Rijk) Eigen middelen</p>

Relatie andere omg. programma's/visies	Alle, dorps(woon)- en gebiedsvisies
Relatie met andere thema's	Werken, Energie, Landschap water en groen, Wonen
Betrokkenheid raad	P&C- cyclus, coalitieakkoord,
Relatie externe partijen	Provincie, U10, Fietsersbond, Waterschap Rivierenland, Rijkswaterstaat

Naam van het project/de actie	Actielijn 3: Verkeersveiligheid (risicogestuurd)
Ambitie omgevingsvisie	<ul style="list-style-type: none"> • We zetten in op duurzame bereikbaarheid. (4) • Er zijn voldoende, toegankelijke en bereikbare voorzieningen. (7) • We realiseren een leefomgeving die positieve gezondheid stimuleert. (8) • We waarborgen een gezonde en veilige leefomgeving. (9)
Wat	Infrastructuur maatregelen prioritaire locaties + koppeling met onderhoud. Ongelijkvloerse kruising/verbetering; fietsverbinding Broekgraaf-Noord. Jaarprogramma educatie (scholen/bedrijven) en handhavingfocus.
Waarom	
Maatregelen	AL3-P1 SPV uitvoeringspakket AL3-P2 Spoorovergangen Leerdam (Rv. ter Leede, Koenderseweg) AL3-P3 Gedrag & educatie
Juridisch kader	Omgevingswet, Fietsbeleidsplan,
Wanneer	Tot 2040
Financiën	Subsidie Bereikbaarheid (Provincie Utrecht) SPV Subsidie (Rijk) Eigen middelen
Relatie andere omg. programma's/visies	Alle, dorps(woon)- en gebiedsvisies
Relatie met andere thema's	Werken, Energie, Landschap water en groen, Wonen
Betrokkenheid raad	P&C- cyclus, coalitieakkoord,
Relatie externe partijen	Provincie, U10, Fietsersbond, Waterschap Rivierenland, Rijkswaterstaat

Naam van het project/de actie	Actielijn 4: Doorstroming en dorpslinten
--------------------------------------	---

Ambitie omgevingsvisie	<ul style="list-style-type: none"> • We zetten in op duurzame bereikbaarheid. (4) • Er zijn voldoende, toegankelijke en bereikbare voorzieningen. (7) • We realiseren een leefomgeving die positieve gezondheid stimuleert. (8) • We waarborgen een gezonde en veilige leefomgeving. (9)
Wat	NDW-monitoring; optimalisaties doorstroming en oversteekbaarheid. Routing zwaar verkeer, snelheidsmaatregelen en leefbaarheid. Verkenning kansrijkheid t.b.v. bereikbaarheid Leerdam-A27.
Waarom	
Maatregelen	AL4-P1 Corridor-monitoring & quick wins AL4-P2 Pakket dorpslinten (Lexmond, Nieuwland e.o.) AL4-P3 Randweg-optie Nieuwland (verkenning)
Juridisch kader	Omgevingswet, Fietsbeleidsplan,
Wanneer	Tot 2040
Financiën	Subsidie Bereikbaarheid (Provincie Utrecht) SPV Subsidie (Rijk) Eigen middelen
Relatie andere omg. programma's/visies	Alle, dorps(woon)- en gebiedsvisies
Relatie met andere thema's	Werken, Energie, Landschap water en groen, Wonen
Betrokkenheid raad	P&C- cyclus, coalitieakkoord,
Relatie externe partijen	Provincie, U10, Fietsersbond, Waterschap Rivierenland, Rijkswaterstaat

Naam van het project/de actie	Actielijn 5: Parkeren en autoluwe kernen
Ambitie omgevingsvisie	<ul style="list-style-type: none"> • We zetten in op duurzame bereikbaarheid. (4) • Er zijn voldoende, toegankelijke en bereikbare voorzieningen. (7) • We realiseren een leefomgeving die positieve gezondheid stimuleert. (8) • We waarborgen een gezonde en veilige leefomgeving. (9)
Wat	Autoluwe nieuwbouw, centrale parkeerplaatsen, laadvisie. Looproutes, wayfinding, laad- en fietsparkeervoorzieningen.

Waarom	
Maatregelen	AL5-P1 Actualisatie parkeerbeleid & normen AL5-P2 Centrumpakketten (Leerdam, Vianen, Meerkerk)
Juridisch kader	Omgevingswet, Fietsbeleidsplan,
Wanneer	Tot 2040
Financiën	Subsidie Bereikbaarheid (Provincie Utrecht) SPV Subsidie (Rijk) Eigen middelen
Relatie andere omg. programma's/visies	Alle, dorps(woon)- en gebiedsvisies
Relatie met andere thema's	Werken, Energie, Landschap water en groen, Wonen
Betrokkenheid raad	P&C- cyclus, coalitieakkoord,
Relatie externe partijen	Provincie, U10, Fietsersbond, Waterschap Rivierenland, Rijkswaterstaat

Naam van het project/de actie	Actielijn 6: Schone en slimme mobiliteit
Ambitie omgevingsvisie	<ul style="list-style-type: none"> • We zetten in op duurzame bereikbaarheid. (4) • Er zijn voldoende, toegankelijke en bereikbare voorzieningen. (7) • We realiseren een leefomgeving die positieve gezondheid stimuleert. (8) • We waarborgen een gezonde en veilige leefomgeving. (9)
Wat	Uitrol publieke laadpunten o.b.v. behoefte en netcapaciteit. Pilot deelauto/fiets gekoppeld aan hubs en gebiedsontwikkelingen. Dataplatform voor KPI's, kwartaal "mobility pulse" en jaarmonitor.
Waarom	
Maatregelen	AL6-P1 EV-laadinfrastructuur programma AL6-P2 Deelmobiliteit bij hubs/nieuwbouw AL6-P3 Mobiliteitsmonitor & dashboard
Juridisch kader	Omgevingswet, Fietsbeleidsplan,
Wanneer	Tot 2040
Financiën	Subsidie Bereikbaarheid (Provincie Utrecht) SPV Subsidie (Rijk) Eigen middelen
Relatie andere omg. programma's/visies	Alle, dorps(woon)- en gebiedsvisies
Relatie met andere thema's	Werken, Energie, Landschap water en groen, Wonen

Betrokkenheid raad	P&C- cyclus, coalitieakkoord,
Relatie externe partijen	Provincie, U10, Fietsersbond, Waterschap Rivierenland, Rijkswaterstaat

